

SAKSFREMLEGG

Sak nr.

Saksmappe nr: 2018/2264 Arkiv: Saksbehandler: Anneke Borgli

Til behandling i:

Saksnr	Utvalg	Møtedato
	Kommunestyret	

Lovlighetskontroll kommunestyrets vedtak i sak 4/2018 - Selvkost vann og avløp - Planlegging av infrastruktur

Rådmannens forslag til vedtak:

Kravet om lovlighetskontroll av kommunestyrets vedtak av 06.03.2018 i sak 4/2018 oversendes Fylkesmannen i Buskerud for videre behandling.

Rådmannens saksutredning:

Sammendrag:

Kommunestyrerepresentantene Lars Haugen (FRP), Mette Hansen (FRP), Morgan Langfeldt (FRP) har krevd lovlighetskontroll av kommunestyrets vedtak i sak 4/2018 behandlet i møtet 6.februar vedrørende selvkost vann og avløp – planlegging infrastruktur. Kravet er begrunnet. Rådmannen kan imidlertid ikke se at det er grunnlag for å hevde at kommunestyrets vedtak er ulovlig og anbefaler derfor at saken oversendes Fylkesmannen i Buskerud for videre behandling.

Vedlegg:

1. Brev med krav om lovlighetskontroll
2. Melding 10/2018 til formannskapet

Utredning:

Faktum i saken

I møtet 06.02.2018, sak 4/2018, vedtok kommunestyret gebyrer for vann- og avløp for 2018, med følgende vedtak:

1. *Gebyrer for vann- og avløp 2018 fastsettes slik de fremgår av "Oversikt over avgifter, gebyrer og egenbetalinger" i vedlegg 6 til Handlingsprogrammet 2018-2121.*
2. *Saken sendes tilbake til administrasjonen for ytterligere administrativ behandling for forberedelse av politisk behandling i kommende møterunde.*

Kommunen er eier av den offentlige vann- og avløpsinfrastrukturen i Lier. Vedtaket er fattet av kommunestyret med hjemmel i Forskrift for vann og avløpsgebyr for Lier.

Kommunestyrerepresentantene Lars Haugen (FRP), Mette Hansen (FRP), Morgan Langfeldt (FRP) fremmet krav om lovlighetskontroll i brev datert 23.02.2018. Det vises til vedlagt brev med krav om lovlighetskontroll og begrunnelse.

Rettslig utgangspunkt

I henhold til kommuneloven § 59 nr. 1 kan tre eller flere medlemmer i kommunestyret bringe avgjørelser truffet av kommunestyret inn for departementet (delegert til fylkesmannen) for lovlighetskontroll:

Tre eller flere medlemmer av kommunestyret eller fylkestinget kan sammen bringe avgjørelser truffet av folkevalgt organ eller den kommunale eller fylkeskommunale administrasjon inn for departementet til kontroll av avgjørelsens lovlighet.

Kravet framsettes overfor kommunestyret som skal vurdere saken på nytt før den eventuelt oversendes til Fylkesmannen i Buskerud (§ 59 nr. 2):

Krav om lovlighetskontroll framsettes for det organ som har truffet den aktuelle avgjørelse. Hvis dette opprettholder avgjørelsen, oversendes saken til departementet.

Følgende forhold er gjenstand for vurdering ved lovlighetskontroll etter kommuneloven § 59 (nr. 4):

Ved lovlighetskontroll skal det tas stilling til om avgjørelsen

a. er innholdsmessig lovlig,

b. er truffet av noen som har myndighet til å treffe slik avgjørelse, og

c. er blitt til på lovlig måte.

Departementet skal oppheve avgjørelsen hvis det er gjort slike feil at den er ugyldig.

Hovedregelen er at vedtak kan igangsettes umiddelbart etter at de er fattet. Kommunestyret kan imidlertid med hjemmel i kommuneloven § 59 nr. 3 vedta at iverksettelsen skal utsettes (oppsettende virkning) når det foreligger et krav om lovlighetskontroll:

Krav om lovlighetskontroll medfører ikke at iverksettelsen av den påklagede avgjørelsen utsettes med mindre det organ som har truffet avgjørelsen, kommunalt eller fylkeskommunalt organ overordnet dette eller departementet fatter slikt vedtak.

Rådmannens vurderinger

Kravet om lovlighetskontroll er angitt i to punkter. Punkt A angår hvorvidt kommunestyret kan pålegge kommunens innbyggere å betale for planlegging av infrastruktur for Fjordbyen som fremtidig utviklingsområde, via vann- og avløpsgebyret. Punkt B angår hvorvidt kommunestyret er rett organ for å vedta kommunale avgifter knyttet til selvkostområdet for vann og avløp. Rådmannens vurdering for hvert av punktene fremgår under.

A) Liers innbyggere kan ikke pålegges via kommunale gebyr å betale for utredninger knyttet til en mulig utbygging av Fjordbyen på Lierstranda.

Rådmannen viser til at Viva IKS er kommunes vann- og avløpsfaglige kompetansemiljø, og rådmannens faglige rådgiver i spørsmålet. I formannskapet 22.03.2018 ble det fremlagt

melding med redegjørelse innhentet av Viva IKS fra eksternt konsulentselskap. Den eksterne konsulentens konklusjon er som følger:

«Oppsummert og basert på den informasjon vi har mottatt, så synes det ikke å være noe i veien for at planlegging av VA «Fjordbyen» kan behandles som et investeringsprosjekt i regnskapet til VIVA. Den regnskapsmessige behandlingen må løpende være gjenstand for tett oppfølging, slik at det gjøres nødvendige vurderinger av hvilke kostnader som skal aktiveres i selvkostregnskapet og om det er forhold som endrer verdien på det aktiverte prosjektet. Dette var noen innspill dere kan vurdere og legg spesielt merke til generasjonsprinsippet som står sentralt innenfor selvkostområdet.»

På bakgrunn av dette Viva IKS egen konklusjon i meldingen som følger:

«Viva gjennomfører investeringsprosjektet slik det er lagt til grunn i budsjettet, gjør nødvendige vurderinger vedrørende aktivering, og fører regnskapet slik at dette er i tråd med konklusjonene.»

Rådmannen støtter seg til de faglige vurderingene som er gjort av Viva IKS med bistand fra eksternt konsulent i denne saken. Planleggingen av vann- og avløpsinfrastruktur for Fjordbyen kan dermed inngå som en del av selvkostregnskapet, og dermed vann- og avløpsgebyret, med de forutsetninger som er angitt i konklusjonen over og melding 10/2018 til formannskapet.

B) Hvorvidt Lier kommunestyre faktisk er rett organ for å vedta kommunale avgifter knyttet til selvkostområder som vann og avløp

Lier kommune eier det offentlige vann- og avløpsanlegget i kommunen, og har således anledning til å levere drikkevann til innbyggerne som er tilknyttet anlegget. De ulike oppgavene i forbindelse med dette kan kommunen overlate til andre. I denne forbindelsen har Lier kommune vært med på å etablere Viva IKS, som skulle stå for driften av vannanlegget, inklusive vannlevering til innbyggerne.

Det sto kommunen naturligvis fritt til selv å bestemme hvilke oppdrag og hvilke mandater man ønsket å gi til Viva IKS. Hvilken mandater som er gitt, fremgår enten fra kommunale delegasjonsvedtak, det interkommunale selskapets vedtekter og/eller andre for kommunen bindende dokumenter.

Det vises til Viva IKS sin selskapsavtale, som er vedtatt i kommunestyrene i alle deltagende kommuner, for Lier kommunens vedkommende i sak 17/2014 behandlet 01.04.14.

Av selskapsavtalen fremgår det hvilke oppgaver og mandater VIVA har fått delegert fra kommunene. Fra § 10 «Finansiering» fremgår hvilke mandater som er tillagt VIVA IKS i forbindelse med fastsettelse av gebyrer. Teksten lyder som følger:

- «10-1 Investeringer i bygninger, anlegg og varige driftsmidler til eget bruk finansieres gjennom lån, gebyrer fra abonnentene og andre mulige inntekter.*
- 10-2 VIVA IKS er delegert myndighet til å kreve inn gebyr for selvkosttjenester.*
- 10-3 Kommunestyrene i eierkommunene fastsetter gebyrregulativet etter tilråding fra selskapet».*

Det fremgår av teksten at Viva IKS er delegert myndighet til å kreve inn gebyr for selvkosttjenester, men at selve gebyrene fastsettes av hvert av de deltagende kommunenes eget kommunestyre, riktignok etter tilråding fra selskapet.

Gebyrfastsettelse er dermed ikke delegert til Viva IKS/Vivas representantskap, men beholdt innenfor kommunestyrets myndighet. Kommunestyre skal i sin fastsettelse av gebyrene overholde lover og regler om selvkost, deriblant reglene om selvkostfond.